

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/wideorelacje-spoty-i-do/168056,Konferencja-naukowa-o-bezpiece-w-PRL-i-innych-krajach-bloku-sowieckiego.html>
09.05.2024, 09:19

Konferencja naukowa o bezpiece w PRL i innych krajach bloku sowieckiego

W dniach 26-27 maja 2022 r. w Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Krakowie odbyła się konferencja naukowa „W sieci zależności. Relacje Urzędu/Służby Bezpieczeństwa z innymi instytucjami Polski »ludowej« i tajnymi służbami państw bloku sowieckiego”.

Siedziba Przedstawicielstwa KGB przy MSW w Warszawie

gen. mjr. **Georgij Jewdokimienko** (I 1957-IV 1959)
 gen. mjr. **Michał Szarynow** (IV 1959-III 1962)
 płk. **Jelisiej Smicyn** (VIII 1962-IV 1966)
 gen. mjr. **Jakow Skomoroch** (IV 1966-IV 1973)
 gen. por. **Witaj Pawłow** (IV 1973-X 1984)
 gen. mjr. **Wasilj Ducholaw** (X 1984-IX 1987)
 gen. mjr. **Anatolij Kriajew** (IX 1987-V 1990)
 gen. mjr. **Wasilj Galkin** (V 1990-IX 1990)
 gen. mjr. **Walerin Sainrow** (IX 1990-1993)

Wystąpienie gen. mjr. **Wasilija Ducholawa** podczas akademii z okazji 40 rocznicy utworzenia MO i SB (Warszawa, 1984 r.)

Siedziba Przedstawicielstwa KGB przy MSW w Warszawie, przy ul. Bełwederskiej 118a - Sułkowskiej 2

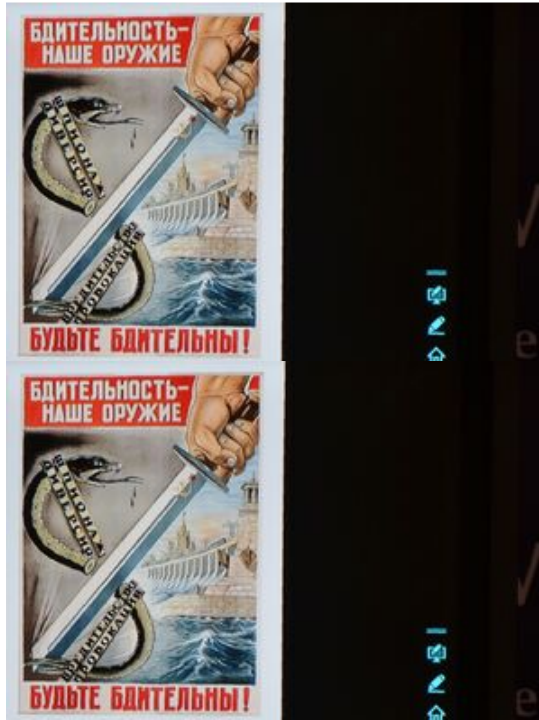

Siedziba Przedstawicielstwa KGB przy MSW w Warszawie

gen. mjr. **Georgij Jewdokimienko** (I 1957-IV 1959)
 gen. mjr. **Michał Szarynow** (IV 1959-III 1962)
 płk. **Jelisiej Smicyn** (VIII 1962-IV 1966)
 gen. mjr. **Jakow Skomoroch** (IV 1966-IV 1973)
 gen. por. **Witaj Pawłow** (IV 1973-X 1984)
 gen. mjr. **Wasilj Ducholaw** (X 1984-IX 1987)
 gen. mjr. **Anatolij Kriajew** (IX 1987-V 1990)
 gen. mjr. **Wasilj Galkin** (V 1990-IX 1990)
 gen. mjr. **Walerin Sainrow** (IX 1990-1993)

Wystąpienie gen. mjr. **Wasilija Ducholawa** podczas akademii z okazji 40 rocznicy utworzenia MO i SB (Warszawa, 1984 r.)

Siedziba Przedstawicielstwa KGB przy MSW w Warszawie, przy ul. Bełwederskiej 118a - Sułkowskiej 2

Konferencja zorganizowana przez Oddział IPN w Krakowie i redakcję rocznika „Aparat Represji w Polsce Ludowej 1944-1989” była drugim z cyklu przedsięwzięć naukowych poświęconych komunistycznemu aparatowi represji. Naukowcy z całej Polski zaprezentowali niezbadane dotychczas zagadnienia relacji policji politycznej z innymi instytucjami państwa komunistycznego – partią, administracją komunistyczną, sowieckimi służbami, w tym także służbami tzw. demoludów, „ludowego” wojska, prokuraturą, sądami cywilnymi i wojskowymi oraz aparatem wyznaniowym. Obrady otworzył zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski, a pierwszy panel dyskusyjny poprowadził dr hab. Filip Musiał, dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu.

Czwartek 26 maja 2022

- **godz. 10.00** – otwarcie konferencji, zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski
- ▶ **10.10-12.10 - Panel I: UB/SB - SŁUŻBY SOWIECKIE**
moderator dr hab. Filip Musiał, prof. AIK (OIPN w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie, Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL)
- **10.10-10.30** – dr Artur Podgórski (Żydowski Instytut Historyczny)
Komunikat nr II. Działania Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego przy Radzie Ministrów ZSRR na terenie Polski „ludowej”
- **10.30-10.50** – dr Witold Bagieński (IPN)
Współpraca Departamentu I MSW z I Zarządem Głównym KGB (1956-1990)
- **10.50-11.10** – Bartosz Kapuściak (OIPN w Katowicach, Wojskowe Biuro Historyczne)
Próba współpracy kontrwywiadu Sił Zbrojnych PRL z III Zarządem KGB w okresie kierowania organami WSW przez gen. bryg. Aleksandra Kokoszyna
- **11.10-11.30** – przerwa
- ▶ **11.30-12.30 - Panel II: UB/SB - SŁUŻBY BLOKU SOWIECKIEGO**
moderator dr hab. Cecylia Kuta (OIPN w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II)
- **11.30-11.50** – dr Aleksandra Sylburska (Uniwersytet Łódzki)
Współpraca MSW PRL i MSW WRL w epoce Gierka (1970-1980)
- **11.50-12.10** – dr Monika Komaniecka-Łyp (OIPN w Krakowie)
Współpraca Biura „B” MSW ze służbami bezpieczeństwa „demoludów”
- **12.10-12.30** – Janusz Oszytko (Delegatura IPN w Opolu)
Ograniczone zaufanie Sowietów do polskich kursantów KGB, czyli kilka słów o zabezpieczeniu wyjazdów szkoleniowych ze strony wojskowych służb bezpieczeństwa – przypadek opolskiego oficera WSW
- **12.30-13.10** – przerwa

► **13.10-14.30 - Panel III: UB/SB - PARTIA - ADMINISTRACJA
KOMUNISTYCZNA**

moderator dr Michał Wenklar (OIPN w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie)

- **13.10-13.30** – dr Bogusław Tracz (OIPN w Katowicach)
Relacje SB z Komitetem Wojewódzkim PZPR w Katowicach wobec masowej emigracji do Republiki Federalnej Niemiec w latach siedemdziesiątych XX wieku
- **13.30-13.50** – Piotr Borysiuk (Archiwum Komendy Głównej Policji)
Biuro „C” MSW a Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w latach 1976–1990. Wzajemne relacje i zależności. Polityka kierownictwa archiwów SB wobec archiwów państwowych
- **13.50-14.10** – dr hab. Robert Klementowski, prof. Uniwersytetu Wrocławskiego
Koegzystencja – nadzór – rywalizacja. Aparat bezpieczeństwa wobec kadr zarządzających gospodarką w Polsce Ludowej
- **14.10-14.30** – dr Wojciech Paduchowski (OIPN w Krakowie)
Państwowa Komisja Planowania a SB w latach siedemdziesiątych XX wieku
- **14.30-15.00** – przerwa

► **15.00-16.10 - Panel IV: UB/SB - MILICJA OBYWATELSKA - „LUDOWE”
WOJSKO POLSKIE**

moderator dr Wojciech Frazik (OIPN w Krakowie)

- **15.00-15.20** – dr Tomasz Gałwiaczek (Delegatura IPN w Opolu)
UB i MO na Dolnym Śląsku w latach 1945–1947. Współpraca czy rywalizacja?
- **15.20-15.40** – dr Dominik Szulc (Polska Akademia Nauk)
Dwa żywioły? Żołnierze „ludowego” Wojska Polskiego wobec funkcjonariuszy Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Kraśniku w latach 1944-1945
- **15.40-15.50** – dr hab. Karol Polejowski (IPN)
Komunikat o współpracy wojska ludowego z UB i MO w zwalczaniu podziemia na Pomorzu w latach 1946-1947
- **15.50-16.10** – Janusz Kowalczyk (OIPN w Rzeszowie)
Komunistyczne pacyfikacje Rzeszowszczyzny przez połączone siły aparatu represji (KBW, KWMO, WUBP) w okresie poprzedzającym „referendum ludowe” w 1946 r.

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych

krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o
bezpieczeństwie w PRL i innych
krajach bloku
sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

Piątek 27 maja 2022

► 9.00-10.20 - Panel V: UB/SB - PROKURATURA - SĄDY CYWILNE I WOJSKOWE

moderator dr hab. Łucja Marek (OIPN w Krakowie)

- 9.00-9.20 – dr hab. Adam Dziurok, prof. UKSW (OIPN w Katowicach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego)
Relacje UB i MO z prokuraturami na terenie województwa śląskiego w latach 1945-1947
- 9.20-9.40 – Paweł Sztama (IPN, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)
Współpraca pionu śledczego MBP z Naczelną Prokuraturą Wojskową w latach 1944-1954. Zapisy prawne a rzeczywistość
- 9.40-10.00 – dr Bożena Koszel-Pleskaczuk (OIPN w Białymstoku)

Współpraca Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Białymstoku z miejscowymi organami aparatu represji w latach 1981-1983

- **10.00-10.20** – dr Dominika Pasich (OIPN w Krakowie)
Relacje aparatu bezpieczeństwa z wojskowym sądownictwem i prokuraturą w Krakowie na przykładzie organizacji „Armia Podziemna” z Wolbromia
- **10.20-10.50** – przerwa
- ▶ **10.50-11.30 - Panel VI: UB/SB - APARAT WYZNANIOWY**
moderator dr hab. Władysław Bułhak (IPN)
- **10.50-11.10** – dr hab. Mariusz Krzysztofiński (OIPN w Rzeszowie)
Funkcjonariusze – tłumacze Departamentu IV SB MSW i ich udział we współpracy z tajnymi służbami państw bloku sowieckiego
- **11.10-11.30** – Daniel Bialecki (IPN)
Zapisy ze współpracy między Urzędem do Spraw Wyznań PRL a Państwowym Urzędem do spraw Kościelnych WRL w materiałach dla Departamentu IV MSW za lata 1968-1981
- **11.30** – zamknięcie obrad

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku sowieckiego. Fot. Janusz Ślęzak (IPN)

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku

Konferencja naukowa o bezpieczeństwie w PRL i innych krajach bloku

sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)

sowieckiego. Fot.
Janusz Ślęzak (IPN)